

Հավելված 2
Արդարադատության ակադեմիայի
կառավարման խորհրդի 2017 թվականի
հունվարի 26-ի թիվ ԿԽ-001/17/3 որոշման

ՈւՍՈՒՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅՈՒՄ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՎԱՐՏԱԾ ՈՒ ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն ուսուցման ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր) ներառում է դատավորների և Արդարադատության ակադեմիայում ուսումնառությունն ավարտած ու դատավորների թեկնածությունների ցուցակում ընդգրկված անձանց (այսուհետ՝ Ունկնդիրներ) 2017թ. վերապատրաստման կրթական չափորոշիչները, ուսուցման ձևը, ուսումնառության ժամաքանակը և ժամկետները, ինչպես նաև դասավանդվող առարկայական կուրսերի համառոտ նկարագիրը:

2. Ծրագիրը մշակվել է Արդարադատության ակադեմիայի (այսուհետ՝ Ակադեմիա) կողմից «Արդարադատության ակադեմիայի մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 19-րդ հոդվածի դրույթների հիման վրա:

3. Ծրագրի նպատակն է ապահովել Ունկնդիրների մասնագիտական գիտելիքների և հմտությունների շարունակական զարգացումն ու կատարելագործումը՝ հետևյալ հիմնական ոլորտներում.

ա) Ընդհանուր մասնագիտական ոլորտ: Վերապատրաստման գործընթացը վերաբերում է իրավական ակտերի մեկնաբանման տեխնիկային, ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքի արդի հիմնահարցերին, ՀՀ սահմանադրական իրավունքի գիտության և սահմանադրական արդարադատության արդի միտումներին, իրավական օգնության վերաբերյալ միջազգային համաձայնագրերի կիրառման հիմնախնդիրներին, ինչպես նաև փաստարկման և հռետորաբանության ոլորտում Ունկնդիրների գիտելիքների շարունակական զարգացմանն ու կատարելագործմանը:

բ) Հարակից մասնագիտական ոլորտ: Վերապատրաստման գործընթացը վերաբերում է հասարակագիտական ուղղվածության գիտելիքների և հմտությունների ձևավորմանն ու կատարելագործմանը: Մասնավորապես, վերապատրաստման արդյունքում Ունկնդիրները կընդլայնեն իրենց գիտելիքները և հմտությունները կառավարման հմտությունների և ներազդման հոգեբանության, փաստարկման և հռետորաբանության, ինչպես նաև

փախստականների իրավունքների (նախադեսված է միայն վարչաիրավական և քրեաիրավական մասնագիտացմամբ դատավորների համար), քրեական վարույթի ընթացքում անչափահասների իրավունքների պաշտպանության (նախադեսված է միայն քրեաիրավական մասնագիտացմամբ դատավորների համար) ոլորտներում:

գ) Քաղաքացիական իրավունք և դատավարություն: Քաղաքացիական իրավունքի և դատավարության շրջանակներում իրականացվող վերապատրաստումը նպատակ է հետապնդում կատարելագործել և զարգացնել Ունկնդիրների հմտությունները և կարողությունները ՄԻԵԴ նախադեսված իրավունքի, ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախադեսված որոշումների, ոչ նյութական վնասի հատուցման, սնանկության վարույթի և արդի այլ հարցերի առանցքային հիմնախնդիրների շուրջ:

դ) Վարչական իրավունք և դատավարություն: Վարչական իրավունքի և դատավարության շրջանակներում իրականացվող վերապատրաստումը նպատակ է հետապնդում իրականացնել Ունկնդիրների հմտությունների և կարողությունների զարգացումն ու կատարելագործումը՝ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախադեսված որոշումների, ՀՀ վարչական իրավունքի և դատավարության արդի հարցերի, ՀՀ ԱՆ ԴԱՀԿ որոշումների և գործողությունների վիճարկման հիմնախնդիրների, վարչական իրավախախտումների մասին օրենսդրության, ընտրական վեճերի և առանցքային նշանակություն ունեցող այլ հարցերի շուրջ:

ե) Քրեական իրավունք և դատավարություն: Վերապատրաստման գործընթացը վերաբերում է քրեական իրավունքում և դատավարությունում առկա խնդիրներին: Մասնավորապես, վերապատրաստման արդյունքում կատարելագործվում են Ունկնդիրների գիտելիքները և հմտությունները ՄԻԵԴ նախադեսված իրավունքի, ՀՀ քրեական իրավունքի և դատավարության, պատժի նշանակման կանոնների, խոցելի անձանց մասնակցությամբ վարույթի առանձնահատկությունների և արդի այլ հարցերի ոլորտներում:

4. Ուսումնառության ժամաքանակը յուրաքանչյուր դատավորի համար սահմանվում է 80 ակադեմիական ժամ: Ուսումնառությունն իրականացվում է երկու փուլով, յուրաքանչյուրը՝ 40 ակադեմիական ժամ:

5. Դատավորների վերապատրաստումն իրականացվում է ընդհանուր, հարակից և հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլների հիման վրա: Յուրաքանչյուր դատավոր իր մասնագիտացմանը (քաղաքացիաիրավական, քրեաիրավական, վարչաիրավական) համապատասխան վերապատրաստվում է 40 ակադեմիական ժամ՝ հատուկ մասնագիտական դասընթացների շրջանակներում և 40 ակադեմիական ժամ՝ կամ ընդհանուր, կամ հարակից մասնագիտական դասընթացների շրջանակներում:

6. Ծրագիրն իրականացվում է առկա և հեռավար ուսուցման ձևով: Հարակից մասնագիտական դասընթացների մոդուլում ընդգրկված դասընթացները կազմակերպվում են հեռավար, իսկ ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլում ընդգրկված դասընթացներն՝ առկա ուսուցման ձևով:

7. Դատավորը չի կարող ընտրել իր մասնագիտացումից տարբերվող հատուկ մասնագիտական դասընթացների որևէ այլ մոդուլում ընդգրկված դասընթաց:

8. Ուսումնառությունը սկսվում է դատավորների կողմից ընտրված առարկայական կուրսերի ցուցակն Ակադեմիա ներկայացնելուց հետո:

9. Առկա ուսուցման ձևով վերապատրաստման ժամանակացույց է սահմանվում 2017 թվականի ապրիլ-մայիս ամիսները՝ ընդհանուր մասնագիտական և սեպտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսները՝ հատուկ մասնագիտական առարկաներով, իսկ հեռավար ուսուցման ձևով՝ 2017 թվականի սեպտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսները:

II. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՐՍԵՐԻ (ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ) ՑԱՆԿ

1. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
1.	J-J-003-17	ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքի արդի հիմնահարցերը	10
2.	J-J-020-17	«Սահմանադրական իրավունքի գիտության և սահմանադրական արդարադատության արդի միտումները»	10
3.	J-J-021-17	Իրավական մեկնաբանման հարցեր	10
4.	J-J-026-17	Իրավական օգնության վերաբերյալ միջազգային համաձայնագրերի կիրառման հիմնախնդիրները	10
5.	J-J-029-17	Փաստարկում և հռետորաբանություն ¹	10

2. Հարակից մասնագիտական դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
6.	J-G-017-17	Փաստարկում և հռետորաբանություն	40
7.	J-G-021-17	Կառավարման հմտություններ և ներազդման հոգեբանություն	40
8.	J-J-027-17	Փախստականների իրավունքներ ²	40

Ծանոթություն.

¹ «Փաստարկում և հռետորաբանություն» դասընթացն իրականացվում է ինչպես առկա ուսուցման ձևով՝ 10 ակադեմիական ժամ, այնպես էլ հեռավար՝ 40 ակադեմիական ժամ:

² «Փախստականների իրավունքներ» դասընթացը նախատեսված է միայն վարչաիրավական և քրեաիրավական մասնագիտացմամբ դատավորների համար:

9.	J-J-028-17	Անչափահասների իրավունքների պաշտպանությունը քրեական վարույթի ընթացքում ³	40
----	------------	--	----

3. Քաղաքացիաիրավական մասնագիտացմամբ հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
10.	J-C-015-17	ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքի արդի հարցերը քաղաքացիական գործերով	10
11.	J-C-022-17	ՀՀ քաղաքացիական դատավարության արդի հիմնահարցերը	10
12.	J-C-023-17	Ոչ նյութական վնասի հատուցման հիմնախնդիրները	10
13.	J-C-025-17	Սնանկության վարույթի արդի հարցերը	10
14.	J-C-028-17	ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախադեպային որոշումները քաղաքացիական գործերով	10
15.	J-C-029-17	ՀՀ քաղաքացիական իրավունքի արդի հիմնահարցերը	10
16.	J-Q-032-17	Մինչդատական վարույթի նկատմամբ դատական վերահսկողության արդի հարցերը	10

4. Վարչաիրավական մասնագիտացմամբ հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
17.	J-A-003-17	ՀՀ վարչական վարույթի արդի հարցերը	10
18.	J-A-006-17	ՀՀ ԱՆ ԴԱՀԿ որոշումների և գործողությունների վիճարկումը	10
19.	J-A-008-17	ՀՀ վարչական դատավարության արդի հարցերը	10
20.	J-A-015-17	Ընտրական վեճերի արդի հարցերը	10
21.	J-A-013-17	ՀՀ վճռաբեկ դատարանի որոշումները վարչական գործերով	10

³ <<Անչափահասների իրավունքների պաշտպանությունը քրեական վարույթի ընթացքում>> դասընթացը նախատեսված է միայն քրեաիրավական մասնագիտացմամբ դատավորների համար:

22.	J-A-014-17	Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսդրության հիմնահարցերը	10
23.	J-A-010-17	ՀՀ էկոլոգիական իրավունքի արդի հարցերը	10

5. Քրեաիրավական մասնագիտացմամբ հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
24.	J-Q-001-17	ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքի արդի հարցերը քրեական գործերով	10
25.	J-Q-022-17	ՀՀ քրեական դատավարության արդի հարցերը	10
26.	J-Q-024-17	Պատժի նշանակման կանոնների քրեաիրավական և քրեադատավարական խնդիրները	10
27.	J-Q-032-17	Մինչդատական վարույթի նկատմամբ դատական վերահսկողության արդի հարցերը	10
28.	J-Q-035-17	ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցերը	10
29.	J-Q-044-17	ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախադեպային որոշումները քրեական գործերով	10
30.	J-Q-045-17	Խոցելի անձանց մասնակցությամբ վարույթի առանձնահատկությունները	10

III. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՐՄԵՐԻ (ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ) ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

1. J-J-003-17. ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքի արդի հիմնահարցերը

Դասընթացը պայմանավորված է ՄԻԵԴ իրավական նոր դիրքորոշումների վերաբերյալ Ունկնդիրների գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

• ՄԻԵԴ կողմից մշակված իրավական հայեցակարգերի բովանդակությունը, դրանց իրավակիրառ արժեքները և զարգացման միտումները,

• ՄԻԵԴ հիմնական նպատակները,

• իրավագործության շրջանակը,

• գանգատների ընդունելիության պայմանները,

• գործերի քննության կարգը,

• վճիռների կատարման հետ կապված հարցերը,

• ՄԻԵԴ-ի կողմից ապացույցների ձեռքբերումը և գնահատումը,

• ՄԻԵԴ-ի և ազգային դատարանների միջև երկխոսությունը:

Դասընթացը նախատեսված է բոլոր դատավորների համար:

2. J-J-020-017. ՀՀ սահմանադրական իրավունքի գիտության և սահմանադրական արդարադատության արդի միտումները

Դասընթացն ուղղված է սահմանադրական արդարադատության զարգացման արդի միտումների վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնմանը:

Դասընթացը ներառում է հետևյալ հարցերի քննարկման շրջանակը՝ Սահմանադրական դատարանը որպես ՀՀ-ում սահմանադրական արդարադատություն իրականացնող մարմին և վերջինիս փոխհարաբերությունները պետական իշխանության այլ մարմինների հետ, Սահմանադրական դատարանի առաքելությունը և լիազորությունները, Սահմանադրության պաշտոնական մեկնաբանությունը՝ որպես Հիմնական օրենքի զարգացման կարևորագույն գրավական, վերացական և կոնկրետ վերահսկողության առանձնահատկությունները, Սահմանադրական դատարանի որոշումների տեղը՝ ՀՀ իրավական համակարգում, իրավական դիրքորոշումները, որպես Սահմանադրական դատարանի որոշումների անքակտելի բաղկացուցիչ տարր, Սահմանադրական դատարանի որոշումների կատարումը, որպես Սահմանադրության ամրապնդման երաշխիք, նորմատիվ իրավական ակտերի Սահմանադրությանը համապատասխանելիությանը որոշելու վերաբերյալ գործերի քննությունը դատարանների դիմումների հիման վրա, դատարանների կողմից դիմումների ներկայացման ընթացակարգը:

Դասընթացը նախատեսված է բոլոր դատավորների համար:

3. J-J-021-17. Իրավական մեկնաբանման հարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է համոզիչ իրավական վերլուծությունների կատարման, իրավամեկնաբանողական հնարքների կիրառման ոլորտում կարողությունների և հմտությունների ձևավորման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- իրավավերլուծական ռազմավարությունների ընտրության հետ կապված գործնական հարցեր,

- օրենսդրական և նախադեպային տեքստերի հետ աշխատանքում իրավամեկնաբանողական հնարքների կիրառման հետ կապված գործնական հարցեր,

- իրավական ակտերի մեկնաբանման տեխնիկան:

Դասընթացը նախատեսված է բոլոր դատավորների համար:

4. J-J-026-17. Իրավական օգնության վերաբերյալ միջազգային համաձայնագրերի կիրառման հիմնախնդիրները

Դասընթացը պայմանավորված է միջազգային փոխօգնության արդի հարցերի վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է ՀՀ օրենսդրությամբ, այդ թվում՝ միջազգային պայմանագրերով նախատեսված միջազգային փոխօգնության տեսակների, եղանակների, սուբյեկտների, պայմանների վերաբերյալ հարցերը:

Դասընթացը նախատեսված է բոլոր դատավորների համար:

5. J- J-029-17. Փաստարկում և հռետորաբանություն

Դասընթացը պայմանավորված է ապացուցման, հերքման, հիմնավորման, զրուցակիցների մոտ համոզմունքի ձևավորման, տպավորիչ ելույթի ու արդյունավետ բանավեճի տեխնոլոգիաների տիրապետման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- փաստարկման գործընթացի բաղադրիչները,
- փաստարկման գործընթացի եղանակները,
- փաստարկման համակարգին ներկայացվող պահանջները,
- ավանդական և ժամանակակից հռետորիկայի զինանոցը,
- առավել հաճախ հանդիպող սխալները,
- բանավեճի ընթացքում կիրառվող կառուցողական և ապակառուցողական տեխնոլոգիաները և վերջիններիս չեզոքացման մեթոդաբանական սկզբունքները:

Դասընթացը նախատեսված է բոլոր դատավորների համար:

6. J-G-017-17. Փաստարկում և հռետորաբանություն

Դասընթացի նկարագիրը տես 5-րդ կետի ներքո:

7. J-G-021-17. Կառավարման հմտություններ և ներազդման հոգեբանություն

Դասընթացն անհրաժեշտ է կառավարման և առաջնորդության, ինչպես նաև հոգեբանական ազդեցության, դրա տեսակների, մեթոդների, մեխանիզմների և տարաբնույթ դրսևորումների վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և դրանք կենսագործելու կարողությունների ու հմտությունների զարգացման համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- կառավարչական հմտություններն ու առաջնորդման ոճերը,
- արդյունավետ պլանավորումը,
- թիմի ձևավորումը և թիմային աշխատանքի կազմակերպումը,
- ներազդման հոգեբանության հիմնական հասկացությունները, ներազդման տեսակները, մեթոդներն ու մեխանիզմները,
- կառուցողական (համոզում, ներշնչում և այլն) և ոչ կառուցողական (մանիպուլյացիա և այլն) ներազդման մեթոդների առանձնահատկությունները,
- կառուցողական և ոչ կառուցողական ներազդմանը դիմակայելու եղանակները:

Դասընթացը նախատեսված է բոլոր դատավորների համար:

8. J-J-027-17. Փախստականների իրավունքների պաշտպանության արդի հարցերը

Դասընթացը պայմանավորված է «Փախստականների մասին» ՄԱԿ-ի կոնվենցիայի կիրառման, փախստականի կարգավիճակ և ապաստան հայցող անձանց, փախստականների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- «Փախստականների մասին» ՄԱԿ-ի կոնվենցիայով և այլ միջազգային փաստաթղթերով նախատեսված փախստականների կարգավիճակի վերաբերյալ նորմերի՝ ՀՀ օրենսդրությունում

ինպլեմենտացիայի («Փախստականների և ապաստանի մասին», «Օտարերկրացիների մասին», «Քաղաքացիության մասին» ՀՀ օրենքներում և այլ իրավական ակտերում) և գործնականում դրանց կիրառման հիմնախնդիրները,

• փախստականների և ապաստան հայցողների իրավունքների պաշտպանության ինստիտուցիոնալ շրջանակների (ՀՀ ոստիկանության ծառայության, ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայության, ՀՀ ՏԿԱԻՆ միգրացիոն պետական ծառայության, ՄԱԿ-ի փախստականների գործերով հանձնակատարի գրասենյակի գործունեության), ինչպես նաև այլ շահագրգիռ կողմերի (հասարակական կազմակերպությունների, ԶԼՄ-երի) մասնակցության և պետության կողմից ձեռնարկվող միջոցառումների վերաբերյալ հարցերը:

Դասընթացը նախատեսված է վարչաիրավական և քրեաիրավական մասնագիտացմամբ դատավորների համար:

9. J-J-028-17. Անչափահասների իրավունքների պաշտպանությունը քրեական վարույթի ընթացքում

Դասընթացը պայմանավորված է անչափահասների մասնակցությամբ վարույթի առանձնահատկությունների վերաբերյալ քրեաիրավական մասնագիտացում ունեցող դատավորների գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և կարողությունների ձևավորման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է միջազգայնորեն ճանաչված՝ անչափասի լավագույն շահի սկզբունքի բովանդակության բացահայտումը և դրանով պայմանավորված՝

-միջազգային պայմանագրերի, ներպետական օրենսդրության և հատկապես ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախադեպային դիրքորոշումները,

-անչափահասների նկատմամբ քրեաիրավական և քրեադատավարական առանձին ինստիտուտների կիրառման և նրանց մասնակցությամբ քրեական վարույթի առանձնահատկությունները: Մասնավորապես կներկայացվեն՝ անչափահաս կասկածյալների, մեղադրյալների նկատմամբ խափանման միջոցների կիրառման, այդ թվում՝ ազատությունից զրկելու հետ կապված, նրանց պաշտպանության, հակընդդեմ հարցման իրավունքի, ինչպես նաև Մարդու իրավունքների Եվրոպական կոնվենցիայով և ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքով երաշխավորված այլ իրավունքների ապահովման և իրականացման հիմնահարցերը,

-անչափահասների նկատմամբ իրականացվող պատժողական քաղաքականության, այդ թվում՝ պատիժների կատարման հիմնահարցերը: Մասնավորապես կներկայացվեն՝ անչափահասների նկատմամբ նշանակվող պատիժների համակարգի, պատիժների նշանակման և կատարման առանձնահատկությունները, այդ թվում՝ պրոբացիայի ինստիտուտի ներդրման պայմաններում,

-անչափահաս տուժողների և վկաների մասնակցությամբ քրեական վարույթների առանձնահատկությունները և այլ հարցեր, մասնավորապես՝ անչափահաս տուժողների և վկաների պաշտպանությունը՝ միջազգային պայմանագրերի և ՀՀ օրենսդրության համաձայն, սոցիալական աշխատողների և այլ մասնագետների դերակատարությունը՝ իրավախախտում

կատարած, հանցագործությունից տուժած կամ հանցագործության վկա անչափահասների վերականգնման գործում:

Դասընթացը նախատեսված է քրեաիրավական մասնագիտացմամբ դատավորների համար:

10. J-C-015-17. ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքի արդի հարցերը քաղաքացիական գործերով

Դասընթացն անհրաժեշտ է ՄԻԵԴ նոր իրավական դիրքորոշումների վերաբերյալ գիտելիքները և դրանց կիրառման հմտությունները կատարելագործելու համար:

Դասընթացը ներառում է Եվրոպական կոնվենցիայի 6-րդ հոդվածով երաշխավորված արդար դատաքննության իրավունքի պաշտպանության վերաբերյալ ՄԻԵԴ արդի նախադեպային իրավունքը և դրա կիրառման հարցերը, այդ թվում՝

- արդար դատաքննության իրավունքի իրավական բնույթը,
- դատարանի իրավունքը,
- օրենքի հիման վրա ստեղծված անկախ տրիբունալի էությունը,
- անկողմնակալ տրիբունալի էությունը,
- ՄԻԵԿ 6-րդ հոդվածի վարույթային տարրերը՝ արդարացի լսումները, մրցակցության սկզբունքը, «Ձեռքերի» հավասարությունը, հրապարակային քննության, ողջամիտ ժամկետի սկզբունքը:

Դասընթացը նախատեսված է քաղաքացիական գործեր քննող դատավորների համար

11. J-C-022-17. ՀՀ քաղաքացիական դատավարության արդի հիմնահարցերը

Դասընթացն անհրաժեշտ է քաղաքացիական դատավարության տարբեր փուլերում ծագող հարցերի վերաբերյալ դատավորների գիտելիքները և հմտությունները կատարելագործելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- քաղաքացիական գործը դատաքննության նախապատրաստելու հիմնահարցերը,
- ապացուցման հիմնահարցերը,
- դատաքննության հիմնահարցերը,
- պետական տուրքի և դատական ծախսերի հաշվարկման ու գանձման առանձնահատկությունները,
- դատական հանձնարարությունների կատարման արդի հարցերը,
- քաղաքացիական դատավարությունում իրավաբանական նշանակություն ունեցող փաստերի շրջանակը,
- ՀՀ ընտանեկան և ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքերով նախատեսված իրավաբանական նշանակություն ունեցող փաստերի հաստատման հիմնախնդիրները, ինչպես նաև հատուկ վարույթի այլ գործերի քննության ընթացքում (այդ թվում՝ երեխայի որդեգրման գործերի վարույթը) ծագող հարցերը,
- ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին>> ՀՀ օրենքի նախագծի նոր իրավակարգավորումները:

Դասընթացը նախատեսված է քաղաքացիական գործեր քննող դատավորների համար:

12. J-C-023-17. Ոչ նյութական վնասի հատուցման հիմնախնդիրները

Դասընթացն անհրաժեշտ է ոչ նյութական վնասի հատուցման նոր իրավական դիրքորոշումները դատավորներին մատուցելու՝ պատվին, արժանապատվությանը կամ գործարար համբավին պատճառված վնասի, ինչպես նաև ոլորտում առկա կոնվենցիոնալ մեխանիզմներն առավել համակողմանի ուսումնասիրելու, Կոնվենցիայով երաշխավորված իրավունքների խախտման և անարդարացի դատապարտման հետևանքով պատճառված ոչ նյութական վնասի հատուցման կարգին և պայմաններին վերաբերող հարցերի, քաղաքացու կյանքին, առողջությանը պատճառված վնասը հատուցելու ինստիտուտի առանձնահատկությունների վերաբերյալ համակողմանի քննարկումներ իրականացնելու, անհրաժեշտ գիտելիքների և պրակտիկ փորձի համադրմամբ՝ դատավորների հմտությունները կատարելագործելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- պատվին, արժանապատվությանը կամ գործարար համբավին պատճառված վնասի, ինչպես նաև կոնվենցիոն իրավունքների խախտման և անարդարացի դատապարտման հետևանքով պատճառված ոչ նյութական վնասի հատուցման կարգին և պայմաններին վերաբերող հարցերը:

Դասընթացը նախատեսված է քաղաքացիական գործեր քննող դատավորների համար:

13. J-C-025-17. Սնանկության վարույթի արդի հարցերը

Դասընթացը պայմանավորված է սնանկության վարույթի ընթացքում ծագող իրավական հարցերի վերաբերյալ դատավորների գիտելիքները և հմտությունները կատարելագործելու անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- սնանկության գործերի քննության կարգը և առանձնահատկությունները,
- սնանկ ճանաչելու հարցի լուծման հիմնախնդիրները,
- սնանկության վարույթի ընթացքում կայացվող դատական ակտերի, մորատորիումի, համարժեք պաշտպանության հիմնահարցերը,

- սնանկ ճանաչված անձի և պարտատերերի իրավունքների պաշտպանության հետ կապված հարցերը (այդ թվում՝ պարտապանի անունից սնանկության կառավարչի կողմից հայց հարուցելու ինստիտուտի առանձնահատկությունները), ինչպես նաև դրանց վերաբերյալ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները:

Դասընթացը նախատեսված է քաղաքացիական գործեր քննող դատավորների համար:

14. J-C-028-17. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախադեպային որոշումները քաղաքացիական գործերով

Դասընթացն անդրադառնում է քաղաքացիական իրավունքի և դատավարության ոլորտում ՀՀ վճռաբեկ դատարանի կողմից կայացված նախադեպային որոշումների քննարկմանն ու ներկայացմանը:

Դասընթացի շրջանակներում նախատեսվում է ուսումնասիրության առարկա դարձնել Վճռաբեկ դատարանի 2016-2017 թվականների նախադեպային որոշումները:

Դասընթացը նախատեսված է քաղաքացիական գործեր քննող դատավորների համար:

15. J-C-029-17. ՀՀ քաղաքացիական իրավունքի արդի հիմնահարցերը

Դասընթացի շրջանակներում նախատեսվում է ուսումնասիրության առարկա դարձնել քաղաքացիական իրավունքի առավել արդիական հիմնախնդիրները, որոնք կարող են պայմանավորված լինել ինչպես նոր իրավական ինստիտուտների պրակտիկ կիրառման ընթացքում ի հայտ եկող խնդրահարույց հարցերի, այնպես էլ՝ իրավական կարգավորման ձևաչափում որոշակիություն ունեցող ինստիտուտների ուսումնասիրության հետ:

Դասընթացի շրջանակներում նախատեսվում է ուսումնասիրել՝

- քաղաքացիական իրավահարաբերությունների ծագման և դադարման հիմնահարցերը,
- քաղաքացիական իրավահարաբերությունների կողմերի իրավունքների պաշտպանության և պատասխանատվության հիմնահարցերը,
- հայցային վաղեմության ինստիտուտի կիրառման առանձնահատկությունները քաղաքացիական հարաբերություններում,
- սեփականության և այլ գույքային իրավունքների առավել արդիական հիմնախնդիրները,
- գույքի առանձին տեսակների ժառանգման առանձնահատկությունները:

Դասընթացը նախատեսված է քաղաքացիական գործեր քննող դատավորների համար:

16. J-Q-032-17. Մինչդատական վարույթի նկատմամբ դատական վերահսկողության արդի հարցերը

Դասընթացն անհրաժեշտ է մինչդատական վարույթի նկատմամբ դատական վերահսկողության ոլորտին վերաբերող իրավակարգավորումների վերաբերյալ՝ դատավորների գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և դրանք կենսագործելու կարողությունների ու հմտությունների կատարելագործման համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- խափանման միջոց կալանքի կիրառման և ժամկետի երկարացման պայմանները և հիմքերը,
- կալանավորման հարցի դատական քննության գործնական հարցերը,
- քննչական գործողությունների կատարման նկատմամբ դատական վերահսկողության գործնական հարցերը,
- մինչդատական վարույթի նկատմամբ դատական վերահսկողության ընթացակարգային և այլ պրակտիկ հիմնախնդիրները:

Դասընթացը նախատեսված է քրեական գործերով մինչդատական վարույթի նկատմամբ դատական վերահսկողություն իրականացնող դատավորների համար:

17. J-A-003-17. ՀՀ վարչական վարույթի արդի հարցերը

Դասընթացն անհրաժեշտ է վարչական վարույթում առկա արդի հարցերի վերաբերյալ դատավորների գիտելիքները և հմտությունները կատարելագործելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- վարչական ակտի պարտադիր հատկանիշները,
- վարչական վարույթի մասնակիցների իրավունքների պաշտպանության հիմնահարցերը,
- վարչական ակտերի դատական բողոքարկման, դատարանի կողմից դրանց

իրավաչափության գնահատման հիմնահարցերը,

- վարչական վարույթի և հատուկ նորմերի հարաբերակցության հարցերը,
- գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վարույթի արդի հարցերը,
- տնտեսական մրցակցության պաշտպանության ոլորտի արդի հարցերը:

Դասընթացը նախատեսված է վարչական գործեր քննող դատավորների համար:

18. J-A-006-17. ՀՀ ԱՆ դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության որոշումների և գործողությունների վիճարկումը

Դասընթացն անհրաժեշտ է դատական ակտերի հարկադիր կատարման վարույթում առկա հարցերի վերաբերյալ դատավորների գիտելիքներն ընդլայնելու, դրանց կիրառման հմտությունները կատարելագործելու, ինչպես նաև իրավական նոր դիրքորոշումները դատավորներին մատուցելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

• կատարողական վարույթին մասնակցող անձանց իրավունքների պաշտպանության հիմնահարցերը,

• կատարողական գործողությունների ընթացքում հարկադիր կատարողի կայացրած որոշումների դատական բողոքարկման հիմնահարցերը,

- դատարանի կողմից դրանց իրավաչափության գնահատման հիմնահարցերը,
- դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության որոշումների և գործողությունների վիճարկման ընթացակարգային հարցերի քննարկումը:

Դասընթացը նախատեսված է վարչական գործեր քննող դատավորների համար:

19. J-A-008-17. ՀՀ վարչական դատավարության արդի հարցերը

Դասընթացն անհրաժեշտ է վարչական դատավարության տարբեր փուլերում ծագող հարցերի վերաբերյալ դատավորների գիտելիքները և հմտությունները կատարելագործելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- գործը դատաքննության նախապատրաստելու ընթացքում ծագող հարցերը,
- դատաքննության հիմնահարցերը,
- ապացուցման հիմնահարցերը,
- հայցի ապահովման հիմնահարցերը,
- վերաքննիչ և վճռաբեկ վարույթների հիմնահարցերը,
- հատուկ վարույթի գործերի, այդ թվում՝ ընտրական վեճերի քննության ընթացքում

ծագող արդի հարցերը,

- հանրային իրավական դրամական պահանջներով բռնագանձման վարույթը և այլն:

Դասընթացը նախատեսված է վարչական գործեր քննող դատավորների համար:

20. J-A-015-17. Ընտրական վեճերի արդի հարցերը

Դասընթացն անհրաժեշտ է ընտրական նոր համակարգերի շրջանակներում անհրաժեշտ գիտելիքների և կարողությունների զարգացման և կատարելագործման համար: Դասընթացի շրջանակներում նախատեսվում է ներկայացնել և քննարկել՝

- ընտրական նոր օրենսգրքով ընտրական համակարգերին և գործընթացներին վերաբերող ժամանակակից միտումները,
- քննարկման առարկա դարձնել ընտրական վեճերի քննության ընթացակարգերը:

Դասընթացը նախատեսված է վարչական գործեր քննող դատավորների համար:

21. J-A-013-17. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախադեպային որոշումները վարչական գործերով

Դասընթացն անհրաժեշտ է վարչական իրավունքի և դատավարության ոլորտում ՀՀ վճռաբեկ դատարանի կողմից կայացված նախադեպային որոշումների քննարկմանն ու ներկայացմանը:

Դասընթացի շրջանակներում նախատեսվում է ուսումնասիրության առարկա դարձնել Վճռաբեկ դատարանի 2016-2017 թվականների նախադեպային որոշումները:

Դասընթացը նախատեսված է վարչական գործեր քննող դատավորների համար:

22. J-A-014-17. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսդրության հիմնահարցեր

Դասընթացն անհրաժեշտ է վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսդրության ոլորտում դատավորների գիտելիքները և հմտությունները կատարելագործելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- վարչական իրավախախտումը և պատասխանատվությունն՝ այն կատարելու համար,
- վարչական տույժ նշանակելը և տույժի տեսակները,
- վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի քննությունը և վարույթի խնդիրները,
- վարչական տույժեր նշանակելու մասին որոշումների կատարումը:

Դասընթացը նախատեսված է վարչական գործեր քննող դատավորների համար:

23. J-A-010-17. ՀՀ էկոլոգիական իրավունքի արդի հարցերը

Դասընթացը պայմանավորված է ՀՀ էկոլոգիական իրավունքի ոլորտում գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- էկոլոգիական իրավունքի կոնցեպցիան,
- ՀՀ էկոլոգիական օրենսդրության և հիմնական ինստիտուտների էությունը և առանձնահատկությունները,
- այլ ինստիտուտների հետ հարաբերակցությունը և զարգացման արդի միտումները,

- մարդու էկոլոգիական իրավունքների պաշտպանության ազգային և միջազգային կառուցակարգերի գործարկման վերաբերյալ հարցերը:

Դասընթացը նախատեսված է վարչական գործեր քննող դատավորների համար:

24. J-Q-001-17. ՄԻԵԴ նախադեպային իրավունքի արդի հարցերը քրեական գործերով

Դասընթացն անհրաժեշտ է ՄԻԵԴ իրավական նոր դիրքորոշումների վերաբերյալ դատավորների գիտելիքները և դրանց կիրառման հմտությունները կատարելագործելու համար:

Դասընթացը ներառում է քրեական իրավունքի և դատավարության ոլորտում Եվրոպական կոնվենցիայով երաշխավորված իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ ՄԻԵԴ արդի նախադեպային իրավունքը և ՀՀ նկատմամբ դրա կիրառման հարցերը, այդ թվում՝

- խոսքի ազատության և ազգային անվտանգության ապահովման հիմնախնդիրները,
- անձի ազատության և անձեռնմխելիության իրավունքը,
- մասնավոր կյանքի անձեռնմխելիության իրավունքը,
- արդար դատաքննության իրավունքների պաշտպանության, անթույլատրելի ապացույցների օգտագործման արգելքը:

Դասընթացը նախատեսված է քրեական գործեր քննող դատավորների համար:

25. J-Q-022-17. ՀՀ քրեական դատավարության արդի հարցերը

Դասընթացն անհրաժեշտ է քրեական դատավարության ոլորտում նոր իրավական զարգացումները, վիճահարույց հարցերի շուրջ ՀՀ սահմանադրական դատարանի և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները մատուցելու, ինչպես նաև դրանք գործնականում կիրառելու կարողությունները կատարելագործելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- ՀՀ քրեական դատավարության ոլորտում նոր օրենսդրությունը,
- ՀՀ քրեական դատավարության առանձին ինստիտուտների վերաբերյալ ՀՀ սահմանադրական դատարանի և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները և դրանց կիրառման հիմնահարցերը,
- ՀՀ մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերի կիրառման գործնական հարցերը, այդ թվում՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության Մարդու իրավունքների վերաբերյալ հիմնական պայմանագրերի կիրառման առանձնահատկությունները,
- քրեական գործերով իրավական օգնության վերաբերյալ միջազգային փաստաթղթերի կիրառման առանձնահատկությունները:

Դասընթացը նախատեսված է քրեական գործեր քննող դատավորների համար:

26. J-Q-024-17. Պատժի նշանակման կանոնների քրեաիրավական և քրեադատավարական խնդիրները

Դասընթացը պայմանավորված է պատժողական քաղաքականության հիմնահարցերի վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և կարողությունների ձևավորման անհրաժեշտությամբ: Դասընթացը ներառում է ՀՀ քրեական օրենսդրությամբ նախատեսված

պատժի տեսակների և նշանակման հիմնահարցերի, այդ թվում՝ պատժի նշանակման հարցում քրեադատավարական նորմերի ազդեցության (պատժատեսակի, պատժաչափի, պատժից ազատելու, պայմանականորեն այն չկիրառելու, հետաձգելու, մեղմ կամ խիստ պատիժ նշանակելու չափորոշիչների) վերաբերյալ հիմնահարցերը:

Դասընթացը նախատեսված է քրեական գործեր քննող դատավորների համար:

27. J-Q-032-17. Մինչդատական վարույթի նկատմամբ դատական վերահսկողության արդի հարցերը

Առարկայական կուրսի համառոտ նկարագիրը տես 16-րդ կետի ներքո:

28. J-Q-035-17. ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցերը

Դասընթացը պայմանավորված է քրեական իրավունքի ոլորտում իրականացված և իրականացվող բարեփոխումները, ինչպես նաև քրեական իրավունքի ոլորտում նոր իրավական դիրքորոշումները դատավորներին մատուցելու և դրանց կիրառման հմտությունները կատարելագործելու անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- քրեական նոր օրենսգրքի նախագծով նախատեսված, ինչպես նաև ընթացիկ փուլում առաջացող այլ հիմնախնդիրների լուծման ոլորտում օրենսդրական և իրավակիրառ փորձի ներկայացումը, դրանց զարգացման միտումները և հեռանկարները,

- ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորությունների բովանդակությունը, այդ թվում՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության Մարդու իրավունքների վերաբերյալ հիմնական պայմանագրերը, դրանց կիրառման առանձնահատկությունները, ինչպես նաև «Քաղաքական և քաղաքացիական իրավունքների մասին» միջազգային դաշնագրում ամրագրված իրավունքները և դրանց ներպետական օրենսդրությունում կիրառելիության և Կամընտիր արձանագրությամբ հասանելի դարձած ընթացակարգերի վերաբերյալ հարցերը,

- հանցավոր արարքների ճշգրիտ որակման հիմնահարցերը, այդ թվում՝ թրաֆիքինգի կամ շահագործման որակումը, թրաֆիքինգի կամ շահագործման վերհանման հիմնախնդիրները, աշխատանքային թրաֆիքինգը և սեռական շահագործումը, ընտանեկան բռնությունները, աշխատանքային հարաբերությունները, սոցիալական ծանր վիճակում գտնվող ընտանիքները, մարմնավաճառությամբ զբաղվող անձինք, այդ թվում՝ երեխաները, մուրացկան երեխաները, հատուկ հաստատություններում սովորող երեխաները, և դրանց լուծման ոլորտում օրենսդրական նորմերը և իրավակիրառ փորձը,

- համաչափ, կանխարգելիչ և արդյունավետ պատիժ նշանակելու հարցերը:

Դասընթացը նախատեսված է քրեական գործեր քննող դատավորների համար:

29. J-Q-044-17. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախադեպային որոշումները քրեական գործերով

Դասընթացն անդրադառնում է քրեական իրավունքի և դատավարության ոլորտում ՀՀ վճռաբեկ դատարանի կողմից կայացված նախադեպային որոշումների քննարկմանն ու ներկայացմանը:

Դասընթացի շրջանակներում նախատեսվում է ուսումնասիրության առարկա դարձնել Վճռաբեկ դատարանի 2016-2017 թվականների նախադեպային որոշումները:

Դասընթացը նախատեսված է քրեական գործեր քննող դատավորների համար:

30. JC-Q-045-17. Խոցելի անձանց մասնակցությամբ վարույթի առանձնահատկությունները

Դասընթացը պայմանավորված է անչափահասների և այլ խոցելի անձանց մասնակցությամբ վարույթի առանձնահատկությունների վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և կարողությունների ձևավորման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է խոցելի անձանց նկատմամբ (կասկածյալ, մեղադրյալ) և նրանց մասնակցությամբ (վկա, տուժող) իրականացվող մինչդատական և դատական վարույթների անցկացման առանձնահատկությունների վերաբերյալ հիմնահարցերը:

Դասընթացը նախատեսված է քրեական գործեր քննող դատավորների համար: